

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Capvt V. Roberti Personij natales, studia literarum; Docendi munus Oxonij;
æmulorum inuidentia; profectio in Italiam; ingressus in Societatem Jesu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

Prouinciam; verbo, dicam, summis & infimis, utrisque heroicis. Generosa in primis in mortes quilibet, pro Christo, & animis deliberatione; & magnis infra se demersa spatiis humilitate Christiana, nihil ausa sibi de se confidere; a Deo omnia certò sibi spondere. Quibus unam se putat commodare obedientiam. Domi & foris merito suminè chatus, beneuulos erga se omnium distractus, gaudebant illi complures prope iam martyri; maiori numero alij iacturam tati viri, prioribus omen, spes ut sit pia iocose faciebat; quibusdam tamen oraculum certius qui notant Brunæ Campiano Dei matrem in tyrocinij horto spectabilem, pánum explicuisse purum, & prænuntiasse beatam mortem profusione sanguinis oppetendam.

Habeo illinc penes me literas, huius centum post annos etiamnum recentis memoriae testes. Amicis igitur hoc solum monitis, ut vellent sui memores esse apud Deum, profectus est, voluitque illum Ferdinandus Austriacus Praga eodem secum curru vehi, ut eius interea ignitis colloquiis frueretur. Inde Patauium descendit pedes, quod ne Romam usque facere pergeret obstitere illorum qui Collegio præerant charitas cum singulari eius parendi studio; magnis nihilominus itineribus usum opertuit, cum incunabula iam Martio Pragæ admonitus de perfectione; Aprilis secundo, vocanti se prælens Mercuriano obtulerit; cedebat is dies in sabbathum maioris hebdomadæ anni 1580. Post salutatum Generalem, in amplexus iuit designati sibi nobilissimæ expeditionis dignissimi socij Roberti Persons, quem nostro efferendi modo dicturi sumus Personum. Cuius hic prima initia necesse est narrationi futuræ præuertere.

Roberti Personij natales, studia literarum; Docendi munus Oxonij; amulorum inuidentia; profectio in Italiam; ingressus in Societatem Jesu.

C A P V T V.

 R T V S est vir magnus Personius ex inferiori Stof somerseti dynastiae pago, elapsi saeculi anno 46. honestis quidem parentibus, sed quam à virtute liberaliter instructis, tam parcè à re familiaris. Mater nomine Christiana longo annorum nonaginta ævo, patientia constantis multiplicia merita cumulauit, exosa, inuisa, vexata haereticis; sed magna apud Catholicos venetationis, tanquam residuum ab Henrico VIII. Ecclesiæ Anglorum veteris monumentum. Ad hæc longè absentem Personum, & iuuentutis Anglicanæ Seminariis statuendis, fortiumque scriptorum editionibus errores conuellentem, cum vlcisci non possent haeretici,

L 2

filij odium in macrem euomebant, necaturi omnino, nisi se alibi relicto pago abdidisset, ubi clam primum Roberti Sotuelli; dehinc post felix eius supplicium Henrici Garneti sustentata est charitate, ac matris loco ad mortem habita.

Ex liberis undecim quos marito Henrico peperit; medius fuit Personius, sed naturæ donis, & gratiæ summus. Vix adoleuerat cum fratri datus est natorum maximo, mercaturam sub eo facturus, sed breui ab eo ad patrem remissus ob inopinatam rei suæ totius iacturam. Hic vero iuuenem ad maxima quæque destinatum & factum, ministeriis vilibus subduxit Deus, & Sacerdotis optimi miseratione in prima transiit literarum rudimenta. Erat is Ioannes Hauuardus integerimæ vitæ regularis Canonicus qui deuoratis ab Henrico octavo cœnobii in lucro posuerat vel abiecto in pago Parochi munus retinere, Stoi scilicet; Personij patria; cœpit illic adolescentem Latina docere, cuius iam tum suspiciebat indolem fortuna dignam meliori, alebâque illum interea suo, & suorum sumptu. Porro hæc à me, licet exilia, præmitti oportuit ad vindicandam Personij famam ab hæreticorum laniena, & ex Catholicis etiam quorundam, qui Elizabethæ depredacuti clementiam, ab execratione Personij fecerè principium, Hauuardum videlicet, apud quém plus anno literas didicit, non illi modo Magistrum fuisse, sed natura patrem, & sacrilegio, quam et si Personij frater factus hæreticus atrocem calumniam impudentissimæ falsitatis, mendaciisque reuinceret, haud tamen tunc & semper deinceps abstitere ab ea recoquenda, & Personij nomine monstrosis probris deformando, sed non potuit nisi aliquod ingens bonum, talium hominum capitalibus odiis gloriiosius fieri.

Inchoatis sub Hauardo studiis, non fuit de cœtero multum iuueni laborandum; in illa enim iam tūm ætatula, exerentibus sese capacis ingenij notis, & ornamento patriæ futuri, facile reperit mecenates. Anglorum est propria & eximia laus inde à multis seculis adolescentum studia promouere, qui magnas de se expectationes, bonitate ingenij mouerint, spemque patriæ fecerint splendoris præcipui, vel utilitatis; quam laudem optandum ut iis plures inuident. Alit enim Collegiis sedecim Oxoniensis Academia, totidem Cantabrigiensis ipsius æmula, discipulos mille quibus prærogativa ingenij, quasi natuum ius tribuit ad gratuitam multorum annorum sustentationem, quoad scientiæ cuiusvis curriculum, sub excellentibus Magistris absoluerint. Præter illas quas vocant Aulas, hoc est Seminaria Conuictorum, ad Collegium aliquod attinentes, suntque Ozonij octo, & Cantabrigiæ fortassis totidem. Harum vni adscriptus Personius, quæ S. Mariæ vocabatur, annorum septem bonam partem in dialectica posuit, sunt enim ex lege necessarij septem anni ad informationem perfecti Philosophi, & Magistri. Post in Collegium est adscitus quod ab Scotiæ Rege Balliolio, in Anglia exule, fundatum; eius nomen ab anno 1263. usque hodie retinet. Vbi quadriennium diligens studiis adiecit, & Magistri promeritus lauream præside Campiano, ieholam cœpit, & discipulos habere,

quos

quos idcirco pupillos vocant, quod nouis Præceptoribus, noui & ipsi rudesque poliuntur, commodo utrumque non impari mutuae æmulationis, discipulorum quidem eos frequentius audientium Magistros, à quibus accuratius & felicius singuntur; Magistrorum vero magisterij atem, docendo discentium. Horum triplo quam alij plares Personius censuit auditores; Rethores primum totis quatuor annis; deinde Philosophos, plerisque nobiles, diuites, integritate morum tam præclara, ut eorum non pauci, sudores & sanguinem pro Christo sparserint. Hanc illi frequentiam conciliabat verax scientiæ fama, & recte docendi iucunda maturitas, cäque naturæ tūm beneficio; tūn religionis & conscientiæ. Inerat homini venerabile quiddam, & auctoritatis potius decora specie, quam seuera, & graui reuerendum. Gerebat intus Catholicum; promebat, & fortis apertius quam voluissent Academicci ferè omnes. Huic tamen semel emolumenti priuati cæca fraus obrepit, Doctoris gradum alioqui minimè adepturo, recitauitque impium iuriandum, quo sacram iurisdictionem Reginæ tribuebat, quæ illi fuit in reliquam vitam amara lugendi materia. Mouit ergo illi competitorum inuidiam, nobilis auditorum ingensque numerus; hæreticorum autem iras, tantumnon aperta in eis docendis fidei Romanæ defensio; hinc illius dum eam profitetur afflictiones; illinc eam dum tacet in ipsum coniurations, quas auxit solutæ Balliolensis Collegij disciplinæ, quæ pro Decani officio in illum incumbebat, emendatio & cura. Ed enim usque defluxerat, ut maioris ieiunij diebus, impunè carnes illic ederentur, quod per antiquas Collegij leges, ne Protestantibus quidem fas erat. At enim gulosa, & effrenis iuuentus inuicem colligata, numero, & impudentia causam vicit; triumphauitque ex illa victoria Squirus, ex iis præcipuis in Personum Clarigator, turbulenti, sed magni pessimis in rebus ingenij: cuius hæc fuit malignitas ut eum tentaret obstringere ad munus Caluiniani prædicantis, quo regnum metu liberaret hostis domi suæ educandi. Abominatus est ministerij fœditatem Personius, et si enim primùm, quod scripsit deinde ad consiliarios Regios, ætatis in binio, religionum adhuc rudis vacillasset, utri se potius manciparet; antiquæ, an nouæ, quam Reformatam dictitabant; verum exploratis ab Ecclesia nascente per continuatam temporum seriem Patrum doctrinis, ita confirmatum in Catholico dogmate, ut eius impugnandi oblatum munus admirtere, perinde videretur, ac vigilibus oculis dare se in orcum præcipitem. Coactus igitur à Squiro eiisque sequacibus Collegio cedere, hac lege, ut nihilominus cum illic parumper substitisset, quasi ultro per se discederet; hoc ipsum parumper illi præceptum est, & manu armata, et isque Campani velut ad incendium sonitu eiectus, conclamantibus ad plebis concursum ganeonibus, foras, foras Papista Personius, qui discordiæ ignem subdebat Collegio, violentus, intræstabilis, agrestis, quæ ipsius elogia ex seditionis, testis auritus, & præsens retulit Camdenus, quibus falsissimis veram expulsionis eius prætexerent causam, defensionem scilicet Catholice fidei, & abstinentiæ Christianæ. Verum enim vero Sannionum hæc turba in eicti probra stulte ludentium

habitura est illuna ibidem post annos aliquot longè aliis animarum lucris,
& conditionibus gloriosum, ac dum syis viuet & spirabit in libris, tam po-
tentem hæreses hostem ut præter desperabunda conuitia, nulla re illi ob-
stare valuerit.

Oxonio egressus, & domestica re, bimestri composita, in Belgium
traiecit, impositurus in Italia studiis suis finem: sed P. Guillelmum
Goodium Anglum Louanijs natus charitate in suos aduenas, & exules
celebrem, persuasus est ab eo, octiduum, solus secum, & solo cum
Deo agere, & meditationum S. Ignatij partem primam obire, ex quibus
ratum fixumque retulit, præstantioris vitæ propositum, nondum tamen
aut clero, aut religiosæ regulæ obstrictum, ac nisi Venetiis parasset sibi
pecunias ad sumptus quos esset Patauij in medecinæ studio facturus,
optasset Louanijs Theologiæ cursum emetiri. At enim prouidus in ex-
cellentius eius bonum Deus necessitate recipienda pecuniæ, in Italiam
illum, & Romam appulit, anni 1574. Septembri mense, Portæ sanctæ
futurum spectatorem à Gregorio XIII. pandendæ, & iubilei proximè
ineuntis; inde breui reuersus Patauium, excursionem illam suam in com-
muni ardore pietatis tam frigidam, cœpit vehementer apud se incusare,
& dolere quod Roma nihil reportasset præter saturam veterum marmorum
curiositatem, creuitque eō usque is dolor, ut nec occupando studiis ani-
mo, nec processu dierum muleceretur; quoad ulterius non ferens cum
Deo, & secum iurgari, sanctam denique urbem repetere statuit, quodque
adhuc pendebat conceptum Louanijs decretum religiosi ordinis quem am-
pleteceretur delectu firmare. Confictis itaque fabulis veram sociis occul-
tans profectionis huius causam, cum iis peruenit Venetas; hinc solus
Ferratiā, vnde insueto pedestris itineris, & cœli æstuosissimi, sed
constantī labore Romæ, ut optarat Deo se obtulit; que illi Deus incom-
moda pensauit vocatione interiori certa in Societatem IESV, cuius in-
gressum peculiari eius ope Iulij quarto obtinuit, anno eodem septuagesi-
mo quinto post sexquimillesimum. Sic primos Angliae expeditionis Du-
ctores duos Campianum, & Personum, lapsus impatis licet non impar
dolor ad Societatem compulit. Et Personius quidem tricennio post Sacer-
dos factus, simul Theologiæ operam in Ro. Collegio nauabat, simul ad
S. Petri, piacularis confessarij Angli supplebat vices; utque usus tunc
erat, nostris anni secundi tironibus præerat; cum futurus illi in Angliam
Socius Campianus Praga ut diximus euocatus, Romanum attigit Sabbato
sanctori, anno 1580.

Adduntur